Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

В. о. декана факультету
міжнародних економічних
відносин та туристичного
бізнесу
_____
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«__»_____ 2024р

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжкультурні комунікації
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма "Міжнародно-політична регіоналістика"

вид дисципліни _____за вибором _____

(обо'вязкова/ за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024/ 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Панасенко Г. С., кандидат політичних наук, доцентка кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «27» серпня 2024 року, № 20

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

_____ Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

_____ Сергій ЛИМАН

(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року, № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Олена МИКОЛЕНКО

(підпис)

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
В. о. директора навчально-наукового інституту
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Микола ЧИСАРЕВСЬКИЙ

_____ 02 вересня 2024р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжкультурні комунікації
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма "Міжнародно-політична регіоналістика"

вид дисципліни _____за вибором _____

(обо'вязкова/ за вибором)

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024/ 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

"17" вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Панасенко Г. С., кандидат політичних наук, доцентка, доцентка кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від "03" вересня_2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Анатолій ПАРФІНЕНКО
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

«Міжнародно-політична регіоналістика»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

(підпис) Сергій ЛИМАН
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «17» вересня 2024 року, № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

(підпис) Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжкультурні комунікації» складена відповідно до освітньо-професійної програми:

«Міжнародно-політична регіоналістика»

підготовки магістра

за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжкультурні комунікації» є формування в студентів компетенцій, які дозволять їм брати участь у міжнародних комунікаціях і виконувати свої професійні обов'язки з дотриманням етичних норм професіонала в галузі міжнародних відносин, а також сприятимуть успішній соціалізації здобувачів вищої освіти, покращуючи комунікативні здібності, мовні навички, колективну роботу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК7. Здатність працювати в команді.
ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК10. Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК13. Здатність аналізувати та оцінювати процеси прийняття зовнішньополітичних рішень, визначати пріоритетні напрямки зовнішньополітичного партнерства України з провідними країнами та міжнародними організаціями, використовувати комунікативні засоби для позитивного просування іміджу України серед цільових зарубіжних аудиторій.

- формування наступних м'яких навичок (soft skills):

1. розуміння ментальності іншої людини, повагу до її культури, традицій і адаптації до цієї культури;
2. люб'язності;
3. міжособистісних навичок;
4. лідерства;
5. гнучкості;
6. цілісності;
7. професіоналізму;
8. робочої етики тощо.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
10 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
70 год.	-
Індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (стандарту) студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН13. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точки зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН17. Застосувати сучасні інструменти реалізації зовнішньої політики (публічна дипломатія, культурна політика, актори «поза суверенітетом» та ін.), спрямовані на активізацію міжнародного співробітництва України з провідними європейськими країнами та регіонами.Обов’язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури. Передбачено самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Введення в теорію міжкультурних комунікацій. Види міжкультурної комунікації

Поняття «міжкультурні комунікації». Теорії міжкультурних комунікацій. Структура міжкультурної комунікації: детермінанти, ставлення, форми, контекст.

Види міжкультурної комунікації.

Питання для самоперевірки / самоконтроль за темою лекції.

Тема 2. Міжкультурні комунікації і дипломатичні відносини

Важливість міжкультурної комунікації в сучасному глобалізованому світі. Значення дипломатії.Культурні відмінності.Стереотипи та упередження.Активне слухання та емпатія.

Міжкультурні комунікації в дипломаті: роль міжкультурної комунікації в дипломатичних відносинах, важливість розуміння культурного контексту під час переговорів; типи дипломатичних переговорів. Принципи ефективної міжкультурної комунікації в дипломатії.

Врахування культурних особливостей при формулюванні дипломатичних послань.

Роль ООН, ЄС та інших міжнародних організацій у підтримці міжкультурного діалогу. Тенденції та виклики для міжкультурної комунікації в сучасному світі.

Питання для самоперевірки / самоконтроль за темами курсу.

Тема 3. Міжкультурні конфлікти та шляхи їхнього подолання

Конфлікт у системі комунікації. Міжкультурні конфлікти та причини їхнього виникнення. Міжкультурні комунікації як спосіб подолання етнічного конфлікту. Форми культурного конфлікту та способи їхнього вирішення. Толерантність як основний спосіб порозуміння культур.

Питання для самоперевірки / самоконтроль за темами курсу

Тема 4. Ставлення до влади і лідерства в різних країнах. Корупція в міжкультурних вимірах

Централізація та децентралізація влади. Типи організацій. Переваги та недоліки демократичних та ієрархічних організацій. Відносини між підлеглими та керівниками у різних культурах. Патерналізм, непотизм та соціальна відповідальність. Характеристика і стилі лідерства в різних культурах. Кроскультурне лідерство.

Визначення корупції. Форми корупції. Організована корупція. Системна корупція. Фактори, що сприяють корупції. Корупція в міжкультурних вимірах. Гендерний вимір корупції. Дистанція влади та корупція. Подарунки проти хабарів. Мова корупції.

Питання для самоперевірки / самоконтроль за темами курсу.

Тема 5. Міжкультурна комунікація за кризових умов

Криза у міжнародних (міждержавних) відносинах: сутність, ознаки, комунікативні прояви. Роль міжнародних комунікацій в ідентифікації кризи та формуванні громадської думки щодо неї. Особливості міжкультурних комунікацій за кризових умов. Комунікативні механізми розв’язання кризи у міжнародних відносинах. Проблеми міжкультурної комунікації в Україні.

Питання для самоперевірки / самоконтроль за темами курсу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	сем	лаб.	інд.	с. р.
	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Введення в теорію міжкультурних комунікацій. Види міжкультурної комунікації	18	2	2			14
Тема 2. Міжкультурні комунікації і дипломатичні відносини	18	2	2			14
Тема 3. Міжкультурні конфлікти та шляхи їхнього подолання	18	2	2			14
Тема 4. Ставлення до влади і лідерства в різних країнах. Корупція в міжкультурних вимірах	18	2	2			14
Тема 5. Міжкультурна комунікація за кризових умов	18	2	2			14
Усього годин	**90**	**10**	**10**			**70**

4. Теми семінарських занять

№№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Тема 1. Введення в теорію міжкультурних комунікацій. Види міжкультурної комунікації	2
2.	Тема 2. Міжкультурні комунікації і дипломатичні відносини	2
3.	Тема 3. Міжкультурні конфлікти та шляхи їхнього подолання	2
4.	Тема 4. Ставлення до влади і лідерства в різних країнах. Корупція в міжкультурних вимірах	2
5.	Тема 5. Міжкультурна комунікація за кризових умов	2
	Разом	**10**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	***Тема 1. Введення в теорію міжкультурних комунікацій. Види міжкультурної комунікації*** – Написання есе "Основні концепції та принципи міжкультурної комунікації". - Обрати три наукові статті або книги, які присвячені теоріям міжкультурної комунікації. Написати короткий огляд (500-700 слів) кожного джерела, зосереджуючись на ключових ідеях, дослідницьких методах та висновках. - Підготувати презентацію, у якій детально розгляньте різні види міжкультурної комунікації (вербальна, невербальна, електронна). Мають бути приклади з реального життя, які ілюструють кожен вид комунікації. - Порівняти дві або більше теорії міжкультурної комунікації, зосереджуючись на їхніх перевагах та недоліках. Використовувати конкретні приклади з досліджень або практики. - Розробити анкету для дослідження впливу культурних детермінант на комунікаційні стратегії. Провести опитування серед одногрупників або знайомих з різних культур, а потім проаналізувати отримані результати (звіт з аналізом результатів опитування (800-1000 слів)).	14
2.	***Тема 2. Міжкультурні комунікації і дипломатичні відносини*** – Есе "Важливість міжкультурної комунікації в сучасному глобалізованому світі" з прикладами успішних дипломатичних місій, де враховувалися культурні особливості. – Обрати два випадки міжнародних переговорів (дипломатичних місій), де культурні відмінності або були успішно враховані, або призвели до непорозумінь. Проаналізувати роль міжкультурної комунікації в кожному з випадків. – Презентація "Типи дипломатичних переговорів та врахування культурного контексту". – Провести дослідження щодо впливу стереотипів та упереджень на дипломатичні відносини між країнами. Запропонувати стратегії для подолання цих перешкод у міжнародній дипломатії. – Підготувати огляд наукових та аналітичних статей, присвячених ролі міжнародних організацій у підтримці міжкультурного діалогу. Особливу увагу звернути на сучасні тенденції та виклики (1000-1200 слів). – Розробити дипломатичне послання, враховуючи культурні особливості країни-адресата. Пояснити, які елементи	14

	культурного контексту були враховані і чому?	
3.	***Тема 3. Міжкультурні конфлікти та шляхи їхнього подолання*** - Есе "Причини виникнення міжкультурних конфліктів та стратегії їхнього подолання". - Проаналізувати конкретний випадок етнічного конфлікту (за вибором здобувача вищої освіти) та оцінити, як міжкультурні комунікації могли б сприяти його подоланню. - Підготуватие презентацію про різні форми культурних конфліктів та способи їхнього вирішення (приклади з різних культур).	14
4.	***Тема 4. Ставлення до влади і лідерства в різних країнах. Корупція в міжкультурних вимірах*** - Дослідити ставлення до влади та лідерства у трьох різних країнах (наприклад, США, Китай, Німеччина). Описати, як культурні особливості впливають на стиль лідерства та організацію влади в кожній країні. Порівняти ці підходи між собою. - Провести аналіз впливу культурних факторів на рівень корупції в різних країнах. Обрати дві-три країни з різних культурних груп і дослідити, як їхні соціальні норми та традиції впливають на сприйняття та поширення корупції. - Охарактеризувати переваги та недоліки централізованих та децентралізованих систем управління на прикладі конкретних країн (наприклад, Франція - централізована, Швейцарія - децентралізована). Розглянути, як ці системи впливають на ефективність управління та рівень корупції. - Провести порівняльний аналіз демократичних та ієрархічних організацій. Визначити переваги та недоліки кожного типу організації. Навести приклади успішних компаній, що працюють за кожним типом, і пояснити, чому цей тип організації ефективний у їхньому контексті. - Дослідити, як відносини між підлеглими та керівниками змінюються залежно від культурного контексту (наприклад, в Японії, Бразилії, Норвегії). Описати, які форми взаємодії переважають у кожній культурі та як це впливає на ефективність роботи. - Підготувати дослідження на тему патерналізму та непотизму в різних країнах. Визначити, як ці явища впливають на соціальну відповідальність організацій і як вони сприймаються в різних культурах. Навести приклади, коли ці явища призвели до значних соціальних чи економічних змін. - Визначити основні стилі лідерства, характерні для різних культурних контекстів (наприклад, авторитарний стиль в Азії, демократичний стиль у Скандинавії). Проаналізувати переваги та виклики кроскультурного лідерства в міжнародних корпораціях. - Підготувати реферат, що включає визначення корупції та її основні форми. Проаналізувати організовану та системну корупцію в контексті однієї або двох країн, пояснюючи, які чинники сприяють їх виникненню. - Провести дослідження про фактори, що сприяють корупції, зокрема в міжкультурному контексті. Визначити, які культурні особливості можуть сприяти або перешкоджати корупційним практикам у різних країнах. - Розглянути, як гендер впливає на сприйняття та поширення корупції. Дослідити зв'язок між рівнем дистанції влади в країні та рівнем корупції, використовуючи приклади країн з високою та низькою дистанцією влади.	14

	- Провести аналіз різниці між подарунками та хабарями в різних культурах. Визначити, як культурні та соціальні норми впливають на межі між цими двома поняттями. Дослідити, як корупція виражається через мову в різних країнах (наприклад, евфемізми, що використовуються для опису корупційних практик).	
5.	***Тема 5. Міжкультурна комунікація за кризових умов*** – На прикладі однієї з криз у міжнародних відносинах розробити комунікативну стратегію її подолання. - Есе "Роль міжкультурних комунікацій у подоланні міжнародних криз". - Обрати конкретну кризу в міжнародних відносинах і проаналізувати роль міжкультурних комунікацій у її ідентифікації та вирішенні. - Підготувати презентацію, у якій розгляньте основні особливості міжкультурних комунікацій в умовах кризи. Проаналізувати проблеми, з якими стикається Україна у цій сфері.	14
	Разом	**70**

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Міжкультурні комунікації» застосовуються наступні методи навчання:

1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
   – словесні: бесіда, лекція, розповідь, пояснення, навчальна дискусія;
   – наочні**:** ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження;
   – практичні: завдання, вправи, реферати, доповіді тощо.
2. Стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
   – формування інтересу до навчання: пізнавальні кейси, навчальні «екскурсії», методи емоційного/ «оціночного» стимулювання тощо;
   – формування почуття обов'язку і відповідальності: методи навчальних заохочень, досягнень, навчальних вимог;
   – організації і здійснення навчальних дій і операцій: перцептивні, словесні, наочні, аудіовізуальні, практичні;
   – логічні: індуктивні, аналогії;
   – гностичні: проблемно-пошуковий, репродуктивний (інструктаж, ілюстрація, пояснення, практичне тренування);
   – самоврядування навчальними діями: самостійна робота.
3. Контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: творчі, проблемно-пошукові.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні):
   – навчальна робота під керівництвом викладача (семінарські заняття): кейси, самостійні письмові роботи, ситуативні задачі тощо;
   – самостійна робота здобувачів поза контролем викладача - самостійна робота вдома/на семінарських заняттях, котра сприяє виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності.

Отже, в процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: наприклад, ділова гра; практичні: науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

– контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних і семінарських занять;

– контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань;

– контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;

– контроль та оцінювання вмінь вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;

– контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- розв’язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді, інформаційні повідомлення, аналітичні огляди, підготовка мультимедійних презентацій, портфоліо здобувача вищої освіти, ведення щоденника тощо).

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Упродовж семестру проводиться поточний контроль.

Критерії оцінювання:

- усні відповіді на семінарських заняттях – до 4 б.
- експрес-контроль – до 2 б.
- виконання творчих завдань – до 4 б.
- розв’язування ситуаційних задач – до 4 б.
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді, інформаційні повідомлення, аналітичні огляди, підготовка мультимедійних презентацій, портфоліо здобувача вищої освіти, ведення щоденника тощо) – до 4 б.

Програмою передбачено можливість отримання додаткових балів за певні види активності: наприклад, публічні виступи під час круглих столів, дебатів, конференцій, написання постів в соціальних мережах (за тематикою курсу) тощо. Кожен подібний вид роботи оцінюється максимум в 3 б. Можливість отримання додаткових балів узгоджується заздалегідь із викладачкою.

Критерії оцінювання (спільно для всіх видів робіт, до 4 балів)

1 бал

- Завдання виконано, але з суттєвими недоліками в розумінні матеріалу.
- Відповідь або виконання не відповідають вимогам, інформація неповна або неясна.
- Є значні помилки в основних концепціях чи принципах.

2 бали

- Виконання завдання задовольняє мінімальні вимоги, проте з помилками або недоліками в аналізі.
- Відповідь містить базову інформацію, але недостатньо глибоке розуміння теми або не всі аспекти враховані.

- Є часткове розуміння питання, але недостатньо для повної відповіді.

3 бали

- Виконання завдання на достатньому рівні, логічна структура, але не повністю розкриває тему.
- Відповідь є цілком зрозумілою, містить основні ідеї та приклади, однак не охоплює всі аспекти.
- Наявні деякі недоліки в аргументації, проте загальний рівень виконання є позитивним.

4 бали

- Робота виконана на високому рівні, з чітким і логічним викладом матеріалу.
- Відповідь є вичерпною, містить глибокий аналіз, приклади, та зв'язок з іншими темами курсу.
- Дослідження або виконання творчого завдання є оригінальним, демонструє високий рівень підготовки та розуміння предмета.

Ці критерії дозволяють створити справедливу та прозору систему оцінок для студентів у процесі навчання.

Якщо здобувачі вищої освіти в результаті своїх активностей протягом семестру (поточна успішність) набирають більше 60 білів, то підсумкова поточна успішність оцінюється максимум в 60 балів.

Отже, загальна максимальна сума балів (поточних) за семестр – 60.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти протягом семестру повинен набрати не менше 10 балів (поточна успішність). В умовах дії обставин непоборної сили**, як виняток, с**тудент може бути допущеним з меншою кількістю балів.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання 1– 10 балів

Теоретичне питання 2– 10 балів

Практичне питання – 20 балів

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

1-2 питання білету:

10 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та аргументовано його викладає, наводить визначення основних понять, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого питання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів розвитку міжкультурної комунікації, виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни;

7-9 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та грамотно його викладає, але подекуди недостатньо аргументовано, лише розкриває зміст поставленого питання, використовує лише обов'язкову літературу, демонструє тільки загальне розуміння суті дисципліни, значення міжкультурної комунікації в системі наукового знання;

4-6 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє цілісності засвоєних знань, відповідь має неузгоджений характер, присутні невідповідності у відповіді щодо основного понятійно-категоріального апарату дисципліни, а також граматичні помилки; відсутнє розуміння специфічності комунікативного акту в міжкультурній взаємодії;

1-3 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом фраґментарно та поверхнево, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, демонструє непослідовне трактування

етапів становлення та розвитку міжкультурної комунікації, плутається в об'єкті та предметі дослідження, не володіє термінологією, не знає видатних персоналій, демонструє низьку грамотність.

3 питання білету:

До 20 балів – здобувач вищої освіти виконує індивідуальну (творчу) роботу, яка демонструє самостійний (науковий) характер, логіку викладу матеріалу, в повній мірі розкриває сутність питання, що досліджується; специфіку міжкультурного спілкування; містить авторську аналітику і узагальнення.

До 15 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та арґументовано його викладає, глибоко розкриває, проте не всебічно аналізує поставлене питання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів розвитку міжкультурної комунікації, виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни, а також демонструє достатній рівень самостійної роботи;

До 10 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно його викладає, але подекуди недостатньо арґументовано, лише розкриває зміст поставленого питання, використовує лише обов'язкову літературу, демонструє тільки загальне розуміння суті дисципліни, значення міжкультурної комунікації в системі наукового знання;

До 5 балів оцінюється робота, якщо вона не демонструє власну специфіку дослідження, не змістовна, відповідь має неузгоджений характер, а також граматичні помилки; не в повній мірі відображена специфіка міжкультурної комунікації в ситуації, що була запропонована, чітко не окреслена культура ділового спілкування тієї чи іншої моделі, відсутнє авторське бачення перспективності міжкультурних стосунків.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент одержує загальну нульову оцінку (0).

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів та 40 балів за залікову роботу. Отже, максимальна кількість балів – 100.

Робочою програмою передбачено додаткове зарахування різних видів активностей здобувачів. Наприклад:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності офіційного звернення студента до викладачки, що містить підтверджуючі документи про їхнє успішне закінчення);
- активна участь – виступи в конференціях, презентації досліджень тощо - (за наявності офіційного звернення студента до викладачки, що містить підтверджуючі документи сертифікати, копії публікацій тощо).

Кожне звернення розглядається окремо. Рішення приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Не залежно від кількості додаткових активностей здобувача вищої освіти, максимальна кількість поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота					Разом	Залікова робота	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5			
12	12	12	12	12	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
1-49	незараховано
50-69	зараховано
70-89	
90-100	

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Панасенко Г. С. Міжкультурні комунікації в міжнародних відносинах: методичні рекомендації до семінарських занять, самостійної роботи, виконання індивідуальних завдань для студентів спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (освітні програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: європеїстика», «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство») другого (магістерського) рівня вищої освіти, Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 20 с.

Основна література

1. Колінько М. В. Міжкультурна комунікація: топологічний вимір : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 343 с.
2. Кучмій О. Міжкультурні комунікації: структура і динаміка процесів. 2023. http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/73775/14- Kychmiy.pdf?sequence=1 33
3. Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку : матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції, 25–26 листопада 2022 р., м. Одеса. Ч. 1. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. 384 с.
4. Мілютіна К. Л., Максимов М. В. Психологія міжкультурної комунікації. Навчальний посібник. К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2014, 256 с.
5. Наумкіна С. М. Міжкультурний діалог в аспекті геополітичної взаємодії / С. М. Наумкіна, А. Пехник // Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: міжнародний журнал. Вип.6. Одеса; Харбін: Харбінський інженерний університет, 2023. С. 61-63.
6. Струтинський Б. Д. Інформаційно-культурна глобалізація як феномен сучасного стану цивілізаційних трансформацій. Мистецтвознавчі записки. 2019. вип. 35. С. 66–71. 14. Ушакова Н. І. Міжкультурна комунікація в університетському освітньому просторі : монографія. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 230 с.
7. Zotova-Sadylo O. Intercultural communicative skills: progress analysis. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2019. Вип. 5. С. 33-39.
8. Steers M. Richard. Management across cultures: developing global competences / Richard M. Steers, Carlos J. Sanchez-Runde, Luciara Nardon. 2nd ed. Cambridge University Press, 2013. 23. R. Delecta Jenifer, G. P. Raman Cross. Cultural Communication Barriers in Workplace / Jenifer R. Delecta, Cross Raman G.P. // International Journal of Management, vol. 6, Issue 1, January. 2015. P. 348–351.

Додаткова:

1. Козубовська І., Байбакова О. Дослідження проблеми міжкультурної комунікації як складової міжетнічних відносин в США. 2023. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20074
2. Культурна політика Європейського Союзу. Хрестоматія : навч. посіб. / Упорядники: Кеда М.К., Соломенна Т.В. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2022. 468 с.
3. Осипов П. Міжкультурна комунікація: проблеми і перспективи. 2023. С. 48-54. URL: https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/zbirnuku/7/8.pdf
4. CHANGEMATES: Путівник організаціями та людьми, що змінюють Україну. Київ : Основи, 2023. 168 с.

11. Посиланная на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Бібліотека Конгресу. URL: https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/

2. Глобальна цифрова бібліотека. URL: https://digitallibrary.io
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/
4. Президент України. Офіційний сайт. URL: https://www.president.gov.ua/news/speeches?date-from=24-02-2022&dateto=22-11-2022&page=1
5. Сайт електронних видань закладів вищої освіти і наукових установ України. URL: http://journals.uran.ua
6. http: // www. Library / thinkquest.org / 26451 / newmen u / html - Welcome to the Evolution of Communication – інформація про історію комунікативних систем (від доісторичних наскельних написів до радіо і телебачення)
7. http://cios.org/www/comweb.htm – пошук з 20 000 сторінок текстів в галузі комунікації та журналістики. http://ukanaix.cccc.ukans.edu/-sypherh/bc/ – курс з теорії комунікації університету штату Канзас (США)
8. http://www / aber.ac.uk/media/Functions/mcs/html – один із найбільш повних ресурсів з теорії комунікації
9. http://www/smartbiz.com/sbs/cats/comm.html – інформація бізнескомунікації, ділового листування, презентаціях, офісній роботі тощо

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжкультурні комунікації».